

Jeugd in gemeente De Wolden

Resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019

Over de gezondheid en leefgewoonten van de Drentse jongeren in klas 2 en 4

Jeugd in De Wolden

Resultaten De Wolden van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019

Over de gezondheid en leefgewoonten van de Drentse jongeren in klas 2 en 4

Juli 2020
Versie 1.1

Colofon:

Uitgave:
GGD Drenthe, team Epidemiologie
epidemiologie@ggddrenthe.nl

Auteurs:
Marjan Kuilman
Willem Jan van der Veen
Esther Huisman

Overname van gegevens is alleen toegestaan, mits voorzien van de volgende bronvermelding: GGD Drenthe. *Jeugd in De Wolden, Resultaten De Wolden van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019, Over de gezondheid en leefgewoonten van de Drentse jongeren in klas 2 en 4. Assen, Juli 2020*

Inhoudsopgave

Introductie	1
1. Kenmerken van de onderzoeksgroep.....	2
2. Schoolsituatie	3
3. Gezondheid.....	5
4. Mantelzorg.....	8
5. Voeding.....	9
6. Lichaamsbeweging.....	12
7. Middelengebruik.....	13
8. Seksualiteit.....	19
9. Gebruik sociale media en gamen	20
10. Sociale omgeving	23
11. Pesten	24
12. Weerbaarheid	26
13. Gehoorschade.....	27

Introductie

In het najaar van 2019 heeft GGD Drenthe een groot onderzoek gehouden onder jongeren in klassen 2 en 4 van het voortgezet onderwijs in de provincie Drenthe. Dit onderzoek heeft als doel om de gezondheid en de leefgewoonten van de Drentse jeugd in kaart te brengen. In dit tabellenboek worden de gemeentelijke resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 voor De Wolden gepresenteerd.

Dit tabellenboek omvat bijna alle tabellen uit het provinciaal rapport. Tabellen waarbij de vraag door minder dan 10 leerlingen is beantwoord zijn niet opgenomen. De tabellen tonen de percentages voor De Wolden, met daarnaast ook het percentage in de provincie Drenthe. Waar de aantallen dit toelaten, zijn de resultaten ook gepresenteerd naar geslacht, leeftijdscategorie, en opleidingsniveau.

De gemeentelijke resultaten zijn vergeleken met de rest van Drenthe. Als uit deze statistische analyses naar voren komt dat een verschil niet op toeval berust, dan noemen we de uitkomst statistisch significant. In de tabellen wordt dit aangegeven met een *. In de analyse is rekening gehouden met het verschil in opbouw van de bevolking voor leeftijd en geslacht.

Er zijn tabellen waar als resultaat 0% wordt gepresenteerd. Dit kan twee oorzaken hebben. Allereerst kan het zijn dat niemand het betreffende antwoord heeft gegeven. Echter, vaker zal het een gevolg zijn van afronding, waarbij het werkelijke percentage dan tussen de 0% en 0,5% ligt.

Bij enkele onderwerpen komt het voor dat niet iedereen alle vragen over dat onderwerp hoeft te beantwoorden. Jongeren die bijvoorbeeld aangeven geen alcohol te drinken, kunnen de vervolgvragen over alcoholgebruik overslaan. In de analyse van deze vervolgvragen worden de niet-drinkers niet meer meegenomen. De percentages hebben dan niet langer betrekking op de totale groep jongeren, maar op de beperktere groep drinkers. Wanneer de resultaten betrekking hebben op een subgroep, zal dit bij de tabellen worden aangegeven. Bovendien wordt door middel van $n = \dots$ aangegeven uit hoeveel jongeren deze subgroep bestaat.

Alle provinciale cijfers en gegevens naar achtergrondkenmerken zijn te lezen in het provinciale rapport 'Jeugd in Drenthe, Basisrapport van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019, Over de gezondheid en leefgewoonten van de Drentse jongeren in klas 2 en 4'. Deze publicatie en de vragenlijst zijn te vinden op www.GezondheidsGegevensDrenthe.nl. Hier is ook het interactieve document 'Gezondheid van de Drentse jeugd in beeld' te lezen. Op deze website worden ook de resultaten geplaatst, zodat u zelf een selectie van gegevens kan maken.

1. Kenmerken van de onderzoeksgroep

Tabel 1. Kenmerken van de onderzoeksgroep

		Respons aantal	Respons %	Bevolking aantal	Bevolking %
Totaal De Wolden		245	100,0	2187	100,0
Geslacht	Jongen	110	44,9	1116	51,0
	Meisje	135	55,1	1071	49,0
Leeftijd	12-14 jaar	106	43,3	818	37,4
	15-18 jaar	139	56,7	1369	62,6
Klas	2	97	39,6		
	4	148	60,4		
Opleiding	VMBO-overig	46	18,8		
	VMBO-t	40	16,3		
	HAVO	92	37,6		
	VWO	67	27,3		
Moeite met rondkomen	Ervaart geen enkele moeite	176	72,1		
	Ervaart geen moeite maar wel opletten	62	25,4		
	Ervaart enige of grote moeite	6	2,5		
Gezinssamenstelling	Bij beide ouders	189	77,1		
	Co-ouders	20	8,2		
	Vader of moeder en partner	20	8,2		
	Eenoudergezin	16	6,5		
GGD-regio waarin de leerling naar school gaat	GGD Drenthe	220	89,8		
	GGD Groningen	0	0,0		
	GGD Fryslân	0	0,0		
	GGD IJsselland	25	10,2		

2. Schoolsituatie

Tabel 2. Beleving school

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Beleving school*	Hartstikke leuk	4	3	6	2	5	3	3	3	4	6
	Leuk	31	47	43	37	36	29	42	54	39	38
	Gaat wel	57	44	44	55	48	65	51	37	51	44
	Niet leuk	3	5	2	5	7	0	3	4	4	7
	Vreselijk	4	1	4	1	3	3	1	2	2	5

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 3. Aantal dagen thuis vanwege ziekte, in de laatste vier weken

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Aantal dagen ziek thuis*	Niet ziek geweest	66	59	72	55	63	55	59	73	62	59
	1 dag	15	20	16	19	13	22	25	11	18	15
	2 dagen	11	8	4	13	11	6	9	13	10	11
	3 of meer dagen	7	13	8	12	13	16	7	3	10	15

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 4. Aantal uur gespijeld, in de laatste vier weken

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Aantal uur gespijeld*	Niet gespijeld	81	85	91	78	81	77	81	95	83	88
	1 uur	2	7	1	7	2	6	7	1	4	4
	2 uren	10	5	3	11	11	10	5	3	8	3
	3 of meer uren	7	4	5	5	5	7	7	0	5	5

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 5. Belangrijke redenen om te spijbelen
(bij jongeren die aangeven gespijbeld te hebben, N=28)

		Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		%	%
Reden om te spijbelen	Als ik mijn huiswerk niet af heb	0	2
	Als ik een proefwerk heb	4	4
	Als ik geen zin heb in school	37	39
	Als ik (veel) tussenuren heb	41	31
	Als ik problemen heb	2	11
	Anders	16	14

3. Gezondheid

Tabel 6. Ervaren gezondheid

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Ervaren	(Zeer) goed	91	88	95	85	89	88	88	94	89	85
gezondheid*	Gaat wel	9	12	4	15	11	12	12	4	10	14
	(Zeer) slecht	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 7. Ziekten en aandoeningen in de afgelopen 12 maanden

		Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		%	%
Asterma of bronchitis	Ja, wel door arts vastgesteld	6	7
	Ja, niet door arts vastgesteld	1	2
	Nee	93	91
Chronische vermoeidheid	Ja, wel door arts vastgesteld	1	2
	Ja, niet door arts vastgesteld	3	7
	Nee	96	92
Diabetes mellitus	Ja, wel door arts vastgesteld	1	1
	Ja, niet door arts vastgesteld	0	0
	Nee	99	99
Eczeem	Ja, wel door arts vastgesteld	4	6
	Ja, niet door arts vastgesteld	1	5
	Nee	95	90
Buikklachten	Ja, wel door arts vastgesteld	4	3
	Ja, niet door arts vastgesteld	4	3
	Nee	92	94
Migraine	Ja, wel door arts vastgesteld	4	4
	Ja, niet door arts vastgesteld	14	14
	Nee	82	82
ADHD	Ja, wel door arts vastgesteld	2	6
	Ja, niet door arts vastgesteld	1	3
	Nee	97	91
Anorexia of boulimia	Ja, wel door arts vastgesteld	0	0
	Ja, niet door arts vastgesteld	0	1
	Nee	100	99
Allergie	Ja, wel door arts vastgesteld	13	14
	Ja, niet door arts vastgesteld	11	11
	Nee	76	75

Vanwege de kleine aantallen zijn de verschillen niet getoetst

Tabel 8. Belemmering bij dagelijkse bezigheden vanwege ziekte of aandoening (bij jongeren met een ziekte of aandoening, N=84)

		Aandoening met een lichte of matige belemmering, 1-3								Totaal De Wolden %	Totaal Drenthe %
		Geslacht		Leeftijd		Opleiding					
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO		
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Aandoening belemmert dagelijkse bezigheden*	Sterke mate	12	7	2	13	18	7	9	3	9	11
	Lichte mate	40	46	42	46	45	53	34	42	44	53
	Niet belemmerd	48	47	57	41	37	40	57	54	47	36

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 9. Risico op psychosociale problematiek (SDQ)

		Risico op psychosociale problematiek (SDQ)								Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Geslacht		Leeftijd			Opleiding				
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO		
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Risico op psychosociale problematiek (SDQ)*	Geen (<=13)	77	79	82	76	74	71	85	89	78	75
	Verhoogd (14-16)	15	12	11	16	16	21	6	10	14	12
	Hoog (>=17)	7	8	7	8	10	8	9	1	8	13

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 10. Ervaren van geluk

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal	Totaal
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	De Wolden	Drenthe
										%	%
										%	%
Ervaren van geluk*	Voelt zich meestal (zeer) ongelukkig	1	0	0	1	0	0	2	0	0	4
	Voelt zich meestal neutraal	10	13	9	14	15	10	9	11	11	15
	Voelt zich meestal (zeer) gelukkig	89	87	91	86	85	90	89	89	88	82

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 11. Psychische gezondheid (MH15)

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Psychische gezondheid (MH15)*	Psychisch gezond	83	79	83	79	85	71	79	87	81	79
	Psychisch licht ongezond	12	18	15	15	10	25	16	10	15	14
	Psychisch matig ongezond	3	2	2	3	5	0	3	0	2	5
	Psychisch ernstig ongezond	2	1	0	3	0	3	1	3	2	2

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 12. Ervaren van stress

			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
			%	%
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door school of huiswerk*	Ja, (zeer) vaak		19	29
	Nee, (bijna) nooit of soms		81	71
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door situatie thuis*	Ja, (zeer) vaak		5	8
	Nee, (bijna) nooit of soms		95	92
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door eigen problemen	Ja, (zeer) vaak		9	11
	Nee, (bijna) nooit of soms		91	89
Voelt zich (zeer) vaak gestrest over wat anderen van hem/haar vinden*	Ja, (zeer) vaak		7	14
	Nee, (bijna) nooit of soms		93	86
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door alles wat ze moeten doen*	Ja, (zeer) vaak		15	20
	Nee, (bijna) nooit of soms		85	80

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 13. Ervaren van stress door 1 of meer factoren

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door één of meer factoren*	Ja	28	40	27	39	34	26	37	41	34	42
	Nee	72	60	73	61	66	74	63	59	66	58

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

4. Mantelzorg

Tabel 14. Geven van mantelzorg

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Mantelzorg	Geeft mantelzorg	5	6	6	5	10	0	5	7	6	8
geven	Geeft niet	95	94	94	95	90	100	95	93	94	92

Tabel 15. Ervaren belasting mantelzorg (bij jongeren die mantelzorg geven, N=12)

		Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		%	%
Ervaren belasting mantelzorg	Niet of nauwelijks belast	52	67
	Een beetje belast	43	30
	Tamelijk zwaar belast	5	3
	Zeer zwaar belast	0	0
	Overbelast	0	0

5. Voeding

Tabel 16. Aantal dagen per week ontbijten

	Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
	Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ontbijtgedrag* (Bijna) nooit	4	6	3	7	12	3	1	2	5	8
1-4 dagen	13	10	7	14	13	9	13	9	11	13
5-6 dagen	11	9	12	9	5	7	19	11	10	12
Elke dag	72	75	78	70	70	80	67	78	73	67

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 17. Aantal dagen per week water drinken

	Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
	Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Water drinken* (Bijna) nooit	11	5	5	9	6	14	7	2	8	6
1-4 dagen	11	15	14	12	24	10	9	3	13	14
5-6 dagen	16	8	13	11	9	15	16	7	12	10
Elke dag	61	73	68	67	60	61	68	88	67	70

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 18. Aantal dagen per week suikerhoudende dranken drinken

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Drankjes met suiker	(Bijna) nooit	10	13	10	13	15	8	7	16	12	10
	1-4 dagen	44	42	53	35	37	47	48	40	43	43
	5-6 dagen	7	16	11	13	12	8	18	11	12	12
	Elke dag	38	29	26	39	36	37	26	33	33	36

**Tabel 19. Aantal glazen suikerhoudende dranken, per dag
(bij jongeren die suikerhoudende dranken drinken, N=208)**

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Drankjes met suiker, hoeveelheid*	1 glas per dag	26	30	31	26	21	20	31	47	28	31
	2-4 glazen per dag	63	65	61	67	61	76	66	51	64	64
	5-6 glazen per dag	4	5	6	3	10	0	3	2	4	3
	Meer dan 6 glazen per dag	7	0	2	4	8	3	0	0	3	2

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 20. Drinkt elke dag meer dan 3 glazen met suiker (bij jongeren die suikerhoudende drank drinken, N=209)

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Drinkt elke dag meer dan 3 glazen drankjes met suiker	Ja	15	9	9	14	19	12	5	9	12	10
	Nee	85	91	91	86	81	88	95	91	88	90

Tabel 21. Aantal dagen per week energiedrankjes drinken

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Energiedrankjes	(Bijna) nooit	76	89	86	80	83	68	89	96	83	81
	1-4 dagen	22	10	14	18	17	29	9	4	16	16
	5-6 dagen	2	1	0	2	0	3	1	0	1	2
	Elke dag	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1

Tabel 22. Aantal blikjes energiedrankjes per dag (bij jongeren die energiedrankjes drinken, N=32)

		Energiedrankjes en energiedrankjes drinken, %								Totaal	Totaal
		Geslacht		Leeftijd		Opleiding			De Wolden	Drenthe	
		Jongen	Meisje	12-14	15-18	VMBO-	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	jaar	jaar	overig	%	%	%		
Energiedrankjes, hoeveelheid	1 blikje per dag	70	84	72	77	88	62	80	100	75	70
	2-4 blikjes per dag	28	16	28	21	12	38	10	0	24	28
	5-6 blikjes per dag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	Meer dan 6 blikjes per dag	2	0	0	2	0	0	9	0	1	1

**Tabel 23. Drinkt maximaal 1 blikje energiedrank per dag (richtlijn voor kinderen vanaf 13 jaar)
(bij jongeren die energiedrankjes drinken, N=32)**

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe	
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%			
Drinkt maximaal 1 blikje energiedrank per dag	Ja	70	84	72	77	88	62	80	100	75	70
	Nee	30	16	28	23	12	38	20	0	25	30

6. Lichaamsbeweging

Tabel 24. Loopt of fietst 5 dagen per week naar school of stageplek

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal	Totaal
										De Wolden	Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Loopt of fietst 5 dagen per week naar school of stageplek	Ja	87	80	88	79	74	95	84	79	83	82
	Nee	13	20	12	21	26	5	16	21	17	18

Tabel 25. Sport wekelijks bij club, vereniging of sportschool

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal	Totaal
										De Wolden	Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Sport wekelijks bij club, vereniging of sportschool	Ja	72	77	83	68	55	83	89	79	75	76
	Nee	28	23	17	32	45	17	11	21	25	24

Tabel 26. Beweegt minstens 1 uur per dag

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal	Totaal
										De Wolden	Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Beweegt dagelijks minstens 1 uur*	Ja	22	22	17	26	22	22	21	25	22	18
	Nee	78	78	83	74	78	78	79	75	78	82

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 27. Beweegt 5 of meer dagen per week minstens 1 uur

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal	Totaal
										De Wolden	Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Beweegt 5 of meer dagen per week minstens 1 uur*	Ja	56	60	57	58	45	59	63	73	58	50
	Nee	44	40	43	42	55	41	37	27	42	50

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

7. Middelengebruik

Tabel 28. Wel eens gerookt hebben (alleen trekjes of hele sigaret of meer)

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Ooit gerookt*	Ja	27	20	15	56	37	23	20	5	23	19
	Nee	73	80	85	44	63	77	80	95	77	81

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 29. Frequentie van roken op dit moment (bij jongeren die ooit gerookt hebben, N=47)

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Hoe vaak rook je nu?*	Elke dag	48	20	34	37	49	27	16	25	35	16
	Minstens 1 keer per week, maar niet elke dag	16	14	8	22	5	36	16	0	15	10
	Minder dan 1 keer per week	2	3	0	5	0	0	11	0	2	13
	Ik rook niet	34	63	58	36	46	37	57	75	47	62

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 30. Wel eens een e-sigaret gebruikt

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Heb je ooit een e-sigaret gebruikt?*	Ja, vaker dan 1 keer	12	4	5	16	9	14	2	3	7	12
	Ja, 1 keer	6	8	6	11	15	0	8	3	7	10
	Nee, nooit	70	84	82	58	67	74	87	87	77	71
	Ik weet niet wat dat is	12	5	7	15	9	11	4	8	8	6

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 31. Frequentie van roken van een e-sigaret op dit moment
(bij jongeren die vaker dan 1 keer een e-sigaret hebben gerookt, N=13)

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%
Hoe vaak gebruik je nu een e-sigaret?	Elke dag	0	0	0	0	0	0	0	0	5
	Minstens 1 keer per week, maar niet elke dag	0	0	0	0	0	0	0	0	7
	Minder dan 1 keer per week	42	33	54	20	29	60	0	0	22
	Ik gebruik geen elektronische sigaret	58	67	46	80	71	40	100	100	65

Tabel 32. Aanwezigheid van rokers in directe omgeving

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%
Rokers in directe omgeving?*	Ja	75	58	63	77	81	76	56	43	66
	Nee	25	42	37	23	19	24	44	57	34

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 33. Rokers in de directe omgeving
(bij jongeren die rokers in de directe omgeving hebben, N=222)

	Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
	%	%
(Pleeg)ouders/verzorgers*	35	44
(Stief)broer/zus*	21	16
Vriend(en)*	66	38
Klasgenoot*	33	25
Teamgenoot	14	10
Iemand anders*	21	31

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 34. Wel eens waterpijp gerookt hebben

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Waterpijp roken	Ja	16	13	11	28	23	20	7	3	14	15
	Nee	84	87	89	72	77	80	93	97	86	85

**Tabel 35. Frequentie van waterpijp roken in de afgelopen 4 weken
(bij jongeren die al eens waterpijp hebben gerookt, N=23)**

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Hoe vaak waterpijp gerookt in afg. 4 wk*	Niet gebruikt in afg 4 wk	25	66	47	39	31	48	69	100	44	44
	1 keer	26	22	21	29	32	19	16	0	25	18
	<1 keer p wk	37	11	21	31	25	33	16	0	25	17
	1 keer per week of vaker	11	0	10	0	12	0	0	0	6	20

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 36. Alcoholgebruik in hele leven (alleen slokjes of heel glas of meer)

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Ooit alcohol gedronken	Ja	58	60	53	82	68	61	59	41	59	57
	Nee	42	40	47	18	32	39	41	59	41	43

Tabel 37. Aantal keren alcohol gedronken hebben (bij jongeren die ooit alcohol gedronken hebben, N=121)

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Hoeveel dgn alcohol in hele leven?*	1 of 2 dagen	20	28	30	11	22	15	25	49	24	34
	3 t/m 5 dagen	12	14	17	3	12	5	21	19	13	17
	6 t/m 9 dagen	10	12	13	5	11	8	10	16	11	10
	10 dagen of meer	59	46	39	80	55	72	44	16	52	39

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

**Tabel 38. Aantal keren alcohol gedronken hebben in afgelopen 4 weken
(bij jongeren die ooit alcohol gedronken hebben, N=122)**

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Hoeveel dgn	Nooit	18	26	31	3	15	10	31	54	23	43
alcohol in laatste	1 of 2 dagen	21	38	31	28	32	23	30	38	30	31
4 wkn?*	3 t/m 5 dagen	18	25	22	22	23	27	22	7	22	15
	6 t/m 9 dagen	26	9	8	39	22	25	10	0	17	6
	10 dagen of meer	16	2	9	9	8	15	8	0	9	5

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

**Tabel 39. Vijf of meer drankjes met alcohol gedronken hebben bij één gelegenheid, afgelopen 4 weken
(bij jongeren die in de afgelopen 4 weken alcohol gedronken hebben, N=88)**

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Hoe vaak afgelopen 4 weken	Nooit	21	15	22	11	9	16	22	62	18	28
5 of meer drankjes alcohol per	1-2 keer	21	47	41	24	43	25	38	23	34	37
gelegenheid*	3-6 keer	30	31	25	40	25	43	26	15	30	23
	7 of meer	28	7	12	25	23	17	14	0	17	12

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

**Tabel 40. Frequentie van ooit dronken of aangeschoten geweest te zijn door het drinken van alcohol
(bij jongeren die ooit alcohol gedronken hebben, N=133)**

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Dronken of aangeschoten	Nooit	45	37	55	17	24	42	55	76	41	52
in hele leven*	1-3 keer	47	57	38	76	67	52	37	24	52	28
	4-10 keer	7	6	6	7	9	6	6	0	6	11
	11 of meer	1	0	1	0	0	0	3	0	1	9

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 41. Frequentie van dronken of aangeschoten geweest te zijn door het drinken van alcohol, afgelopen 4 weken (bij jongeren die in de afgelopen 4 weken alcohol gedronken hebben, N=84)

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Dronken of aangeschoten in afg 4 wk*	Nooit	45	37	55	17	24	42	55	76	41	51
	1-3 keer	47	57	38	76	67	52	37	24	52	41
	4-10 keer	7	6	6	7	9	6	6	0	6	6
	11 of meer	1	0	1	0	0	0	3	0	1	2

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

**Tabel 42. Plek waar alcohol gedronken wordt
(bij jongeren die ooit alcohol gedronken hebben, N=123)**

	Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
	%	%
Thuis of bij anderen thuis*	74	83
Op schoolfeest	2	2
Op feest of festival*	55	43
In discotheek	11	9
In café, bar, snackbar, terras*	16	10
In restaurant	2	3
In sportkantine*	7	3
Op straat*	2	4
In keet, hok of schuur*	48	27
Ergens anders	9	9

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

**Tabel 43. Mening van ouders over het alcoholgebruik van hun kind
(bij jongeren die ooit alcohol gedronken hebben, N=119)**

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Mening ouders alcoholgebruik*	Vinden het goed	59	53	43	86	70	52	56	21	56	41
	Vinden dat ik minder moet drinken	8	4	8	2	7	11	2	4	6	3
	Raden het af	22	17	23	10	10	26	26	20	19	25
	Verbieden het	1	2	2	2	3	0	2	0	2	6
	Weten het niet	6	7	9	0	0	11	4	22	6	12
	Zeggen er niets van	3	16	15	0	10	0	10	33	10	12

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 44. Wel eens hasj of wiet gebruikt

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Ooit wiet of hasj gebruikt*	Ja	8	3	4	12	5	5	9	1	5	8
	Nee	92	97	96	88	95	95	91	99	95	92

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 45. Gebruik van hasj of wiet in de laatste 4 weken

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-15 jaar	16-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Laatste 4 wkn wiet of hasj gebruikt*	Ja	1	1	1	2	2	0	2	0	1	4
	Nee	99	99	99	98	98	100	98	100	99	96

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 46. Gebruik van XTC, paddo's, amfetaminen, GHB en lachgas

		Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		%	%
Hoe vaak XTC gebruikt	Niet gebruikt	100	98
	In laatste 4 weken	0	0
	Langer dan 4 weken geleden	0	1
Hoe vaak paddo's gebruikt	Niet gebruikt	100	99
	In laatste 4 weken	0	0
	Langer dan 4 weken geleden	0	0
Hoe vaak amfetaminen gebruikt	Niet gebruikt	100	99
	In laatste 4 weken	0	0
	Langer dan 4 weken geleden	0	1
Hoe vaak GHB gebruikt	Niet gebruikt	100	99
	In laatste 4 weken	0	0
	Langer dan 4 weken geleden	0	0
Hoe vaak lachgas gebruikt	Niet gebruikt	93	91
	In laatste 4 weken	1	2
	Langer dan 4 weken geleden	6	7

Vanwege de kleine aantallen zijn de verschillen niet getoetst

8. Seksualiteit

Tabel 47. Ooit seksuele gemeenschap gehad

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Ooit seksuele gemeenschap gehad*	Ja	15	11	5	19	24	8	11	3	13	11
	Nee	85	89	95	81	76	92	89	97	87	89

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

**Tabel 48. Gebruik van condooms bij geslachtsgemeenschap
(bij jongeren die seksuele gemeenschap hebben gehad, N=26)**

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Altijd condooms gebruikt	Ja	59	30	36	47	57	32	20	50	45	39
	Nee	29	70	28	53	33	68	80	50	48	56
	Weet niet meer	12	0	36	0	10	0	0	0	6	4

9. Gebruik sociale media en gamen

Tabel 49. Gebruik van sociale media

		Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		%	%
Hoe vaak moeilijk om met social media te stoppen?*	Nooit/zelden	51	47
	Soms	30	30
	(Zeer) vaak	18	23
Hoe vaak zeggen anderen minder tijd aan social media?*	Nooit/zelden	61	57
	Soms	27	24
	(Zeer) vaak	11	19
Hoe vaak liever social media dan tijd met anderen?*	Nooit/zelden	82	72
	Soms	13	21
	(Zeer) vaak	5	7
Hoe vaak onrustig etc. wanneer geen social media?*	Nooit/zelden	88	84
	Soms	11	11
	(Zeer) vaak	1	5
Hoe vaak raffel je je huiswerk af om social media?*	Nooit/zelden	83	77
	Soms	13	16
	(Zeer) vaak	4	7
Hoe vaak social media omdat je je rot voelt?*	Nooit/zelden	77	66
	Soms	15	18
	(Zeer) vaak	7	15
Hoe vaak slaap te kort door social media?*	Nooit/zelden	76	71
	Soms	15	16
	(Zeer) vaak	9	12

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 50. Risico op problematisch gebruik van sociale media

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Risico op problematisch gebruik sociale media*	Geen of weinig risico	98	96	99	96	98	100	96	94	97	93
	Wel risico (vaker dan soms)	2	4	1	4	2	0	4	6	3	7

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 51. Frequentie van gamen

		Geslacht		Leeftijd		Opleiding				Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Hoe vaak	(Bijna) nooit	24	74	45	55	70	39	45	41	51	35
speel je	1 dag per week of minder	11	12	13	11	7	9	11	25	12	12
games?*	2 of 3 dagen per week	20	6	13	12	9	15	15	10	12	16
	4 of 5 dagen per week	22	3	9	14	7	20	12	9	12	10
	(Bijna) elke dag	23	5	20	8	7	16	16	16	13	26

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 52. Gamen (bij jongeren die wel eens gamen, N=123)

			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
			%	%
Hoe vaak moeilijk om met gamen te stoppen?*	Nooit/zelden		51	43
	Soms		26	30
	(Ze)er vaak		23	27
Hoe vaak zeggen anderen minder zou moeten gamen?	Nooit/zelden		49	49
	Soms		24	26
	(Ze)er vaak		27	25
Hoe vaak liever gamen dan tijd met anderen?*	Nooit/zelden		61	54
	Soms		27	26
	(Ze)er vaak		12	20
Hoe vaak onrustig etc. wanneer niet gamen?*	Nooit/zelden		81	72
	Soms		13	19
	(Ze)er vaak		5	9
Hoe vaak raffel je je huiswerk af omdat je wilt gamen?*	Nooit/zelden		71	62
	Soms		18	23
	(Ze)er vaak		12	15
Hoe vaak gamen omdat je je rot voelt?*	Nooit/zelden		68	62
	Soms		20	16
	(Ze)er vaak		12	21
Hoe vaak slaap te kort door gamen?*	Nooit/zelden		77	76
	Soms		10	14
	(Ze)er vaak		13	10

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 53. Risico op problematisch gamen (bij jongeren die wel eens gamen, N=123)

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Ervaart zelf risico op problematisch gamen*	Geen of weinig risico	100	100	100	100	100	100	100	100	100	95
	Wel risico (vaker dan soms)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

10. Sociale omgeving

Tabel 54. Meemaken van ingrijpende gebeurtenissen

		Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		%	%
Overlijden van iemand in je gezin	Maak ik nu mee	0	0
	Heb ik meegemaakt	33	36
	Nooit meegemaakt	67	64
Ernstige lichamelijke ziekte of beperking van iemand in je gezin	Maak ik nu mee	8	9
	Heb ik meegemaakt	19	22
	Nooit meegemaakt	73	68
Ernstige lichamelijke ziekte of beperking van jezelf	Maak ik nu mee	2	3
	Heb ik meegemaakt	4	6
	Nooit meegemaakt	94	91
Psychische ziekte van iemand in je gezin	Maak ik nu mee	4	6
	Heb ik meegemaakt	5	9
	Nooit meegemaakt	90	86
Psychische ziekte van jezelf	Maak ik nu mee	1	3
	Heb ik meegemaakt	4	3
	Nooit meegemaakt	95	94
Verslaving aan alcohol, drugs of gokken van iemand in je gezin (niet roken)	Maak ik nu mee	3	2
	Heb ik meegemaakt	3	5
	Nooit meegemaakt	94	93
Scheiding van je ouders	Maak ik nu mee	3	3
	Heb ik meegemaakt	18	22
	Nooit meegemaakt	79	76
Problemen geld/inkomen ouder(s)	Maak ik nu mee	3	3
	Heb ik meegemaakt	6	11
	Nooit meegemaakt	91	85
Problemen werk/werkloosheid ouder(s)	Maak ik nu mee	2	3
	Heb ik meegemaakt	9	14
	Nooit meegemaakt	89	83

Vanwege de kleine aantallen zijn de verschillen niet getoetst

11. Pesten

Tabel 55. Gepest worden op school in de afgelopen 3 maanden

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Laatste 3 mndn gepest op school*	Ja	6	3	8	2	4	6	4	2	4	10
	Nee	94	97	92	98	96	94	96	98	96	90

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 56. Pesten op school in de afgelopen 3 maanden

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Laatste 3 mndn zelf ander gepest op school	Ja	6	1	3	3	0	9	2	0	3	4
	Nee	94	99	97	97	100	91	98	100	97	96

Tabel 57. Gepest worden via internet in de afgelopen 3 maanden

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Laatste 3 mndn gepest via internet*	Ja	2	3	4	2	2	2	3	3	3	6
	Nee	98	97	96	98	98	98	97	97	97	94

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 58. Pesten via internet in de afgelopen 3 maanden

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Laatste 3 mndn zelf ander gepest via internet*	Ja	9	1	3	6	2	12	2	2	5	3
	Nee	91	99	97	94	98	88	98	98	95	97

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 59. Sexting: naaktfoto of seksfilmpje gestuurd in de afgelopen 6 maanden

		17-groepse categorieën								Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Geslacht		Leeftijd		Opleiding					
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO		
Laatste 6 mndn naaktfoto of seksfilmpje van zichzelf gestuurd	Ja	3	3	2	3	7	0	2	2	3	4
	Nee	97	97	98	97	93	100	98	98	97	96

12. Weerbaarheid

Tabel 60. Weerbaarheid

		Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		%	%
Ik weet wat ik wel en niet wil*	(Helemaal) mee eens	80	77
	Soms wel, soms niet	16	20
	(Helemaal) mee oneens	4	3
Ik zeg het als iemand iets doet wat ik vervelend vind	(Helemaal) mee eens	67	65
	Soms wel, soms niet	29	30
	(Helemaal) mee oneens	4	6
Ik laat mij makkelijk overhalen	(Helemaal) mee eens	8	7
	Soms wel, soms niet	20	23
	(Helemaal) mee oneens	72	70
Ik kan heel goed nee zeggen	(Helemaal) mee eens	58	58
	Soms wel, soms niet	26	27
	(Helemaal) mee oneens	16	15
Ik vind het moeilijk om hulp te vragen*	(Helemaal) mee eens	14	17
	Soms wel, soms niet	18	22
	(Helemaal) mee oneens	68	61
Ik doe dingen die ik zelf echt wil*	(Helemaal) mee eens	59	54
	Soms wel, soms niet	27	34
	(Helemaal) mee oneens	15	11
Ik kom voor mezelf op*	(Helemaal) mee eens	82	75
	Soms wel, soms niet	13	18
	(Helemaal) mee oneens	5	7
Als vrienden iets doen wat ik niet wil doe ik toch mee	(Helemaal) mee eens	8	9
	Soms wel, soms niet	32	33
	(Helemaal) mee oneens	60	59

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

Tabel 61. Voldoende weerbaar

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO-overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Weerbaarheid	Voldoende weerbaar	91	91	87	94	89	91	92	94	91	91
	Onvoldoende weerbaar	9	9	13	6	11	9	8	6	9	9

13. Gehoorschade

Tabel 62. Wel eens last van oorsuizen of een piep of getik in de oren

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Last van oorsuizen, piep of tik in oren*	Nooit	59	51	57	53	49	52	59	62	55	56
	Soms	38	46	40	44	48	45	37	35	42	36
	Vaak	3	4	3	3	3	3	4	3	3	6
	Altijd	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

**Tabel 63. Wanneer last van oorsuizen, piep of getik in de oren
(bij jongeren die wel eens last hebben gehad van oorsuizen
of een piep of getik in de oren, N=92)**

	Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
	%	%
Altijd*	1	6
Na popfestival, popconcert, festival*	51	39
Na discotheekbezoek	23	20
Na school of verenigingsfeest	7	8
Na luisteren met koptelefoon*	12	19
Na muziek maken*	1	4
Na lawaaierig werk	12	14
Na uitoefenen van hobby, sport	3	4
Na andere gelegenheid*	23	30

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe

**Tabel 64. Dragen van gehoorbescherming
(bij jongeren die wel eens last hebben van oorsuizen, piep of getik in oren, N=92)**

		Geslacht		Leeftijd			Opleiding			Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
		Jongen	Meisje	12-14 jaar	15-18 jaar	VMBO- overig	VMBO-t	HAVO	VWO	%	%
		%	%	%	%	%	%	%	%		
Gehoorbescherming*	Nooit	83	86	79	88	82	85	85	89	84	84
	Soms	13	11	12	12	13	15	10	8	12	12
	Vaak	1	0	2	0	0	0	3	0	1	3
	Altijd	3	3	7	0	5	0	3	4	3	1

*Significant verschil tussen de gemeente De Wolden en de rest van Drenthe